

Stadie 0 INGEN KOMMUNIKATION

- Tillidsopbyggende aktiviteter til anden voksen end forældrene
- Være observatør i aktivitet
- Lege i nærheden af voksne
- Lege parallelt med mindre børn
- Lege parallelt med jævnaldrende
- Blæse sæbebobler
- Forbered barnet på aktivitet med Hv-ord
- Lave larm med kroppen (slå på ting, hoppe eller trampe) og "risikere" opmærksomhed
- Lægge en ting på et forudbestemt sted på anvisning
- Handle på enkle, konkrete anvisninger
- Puste frø af mælkebøtter
- Puste bobler i et glas vand

Stadie 1 NONVERBAL KOMMUNIKATION

- Vælge mellem 2 ting ved at kigge på dem
- Vælge ved at pege
- Ja/nej kort
- Vinke hej/farvel
- Benytte humørbarometer
- Thumbs up-down
- Ryste på hovedet/nikke
- Lægge fx viskelæder på bord som signal om behov for hjælp
- Gå til zoner i lokalet der betyder forskellige ting
- Sms/snap/emojis
- Besvare spørgeskema
- Mørkegemmeleg, hvor man siger lyde i mørket, eller sidder med et ur der bipper
- Rød/grøn signal armbånd
- Spille "pustebold" med papirkugler
- Tampen brænder med fløjte som signal

Stadie 2 OVERGANGSFASE

- Sanglege med lyde og fagter
- Optage sig selv på video
- Vise video til en lærer/anden voksen/klassen
- Træne hvisken
- Tale via anden voksen/barn/objekt
- Tale til telefonsvarer
- Tale i "spejl" med kendt voksen
- Lægge talebesked
- Taleapp's: go talk now eller Voice Changer (leg med forvrænget lyd)
- Tale til tryk voksen mens andre hører det (gradueres med afstand og sted)
- Kald på tryk voksen mens andre kan høre det
- Tampen brænder m. verbal "bip" lyd

Stadie 3 VERBAL KOMMUNIKATION

- Forberedte talekort
- Svare på spørgsmål, hvor man har aftalt svar på forhånd.
- Tale ved siden af hinanden/bag ved hinanden
- Læse op
- Aftale tegn på om barnet er parat til at svare
- "Bande-bold" hvor man må sige alle de værste bandeord, man kan komme på, når man har bolden (træner verbalt og at være lidt fræk)
- Sige tak ved kassen i supermarkedet
- "Sliding in" dvs. gradvist introducere nye personer ind i den kreds, barnet taler med fx ved at lade dem "glide ind" i en eksisterende aktivitet, hvor barnet allerede taler

DEFOKUSERET KOMMUNIKATION

I skemaet findes forslag til ting man kan øve sammen med barnet på hvert kommunikationsstadium. Barnet kan i nogle sammenhænge fx være nået til non-verbal kommunikation og i andre overgangsfasen. Det kan variere fra dag til dag, samt være afhængig af den kontekst og de relationer, barnet befinder sig i. Spørg gerne barnet hvor svær en øvelse er på en skala fra 0-10. Et godt øveområde er mellem 3-7.

Det er vigtigt, at barnet inddrages i, hvad der øves på. Barnet skal gerne øve på handlinger, der udfordrer, men uden barnet bliver overvældet og mister modet. Der er ofte behov for, at den samme ting øves flere gange, inden man går videre til den næste øvelse. Opbygning af sikkerhed og tillid er en væsentlig faktor på tværs af alle stadier, og vil for de fleste børn og unge være en nødvendighed, når de skal i gang med at tage kontrol over deres stemme igen.